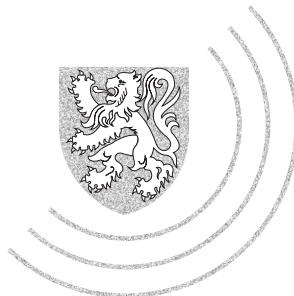

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

7 februari 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Didier Ramoudt, Jacky Maes en Eddy Schuermans, mevrouw Veerle Declercq
en de heren Jan Loones en Frans De Cock –**

betreffende de intensifiëring van de handelsbetrekkingen met Oekraïne

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Louis Bril**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1311 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden nam het voorstel van resolutie betreffende de intensifiëring van de handelsbetrekkingen met Oekraïne in behandeling op 4 februari 2003.

Dit voorstel van resolutie werd toegelicht door de heer Didier Ramoudt en uitvoerig besproken. De Commissie keurde het voorstel van resolutie unaniem met 13 stemmen goed.

I. Toelichting door de indieners

– *De heer Didier Ramoudt, hoofdindieners*

De heer Didier Ramoudt verklaart dat dit voorstel van resolutie tot stand gekomen is uit het studiebezoek in juni 2002 van een delegatie van de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme aan Oekraïne. Het lid gaat dieper in op de resultaten (de bedrijfsbezoeken) en de (positieve) bevindingen van dit studiebezoek. Hij onderstreept dat deze Vlaamse parlementaire delegatie de eerste parlementaire missie was die Oekraïne sedert de onafhankelijkheid van deze staat bezocht heeft.

Het lid stelt vast dat België niet de voortrekkersrol speelt in het zoeken naar relaties met voormalige oostbloklanden. Dit heeft deels te maken met de vroegere perceptie over de tweedeling van Europa in een westers en oosters blok. De heer Didier Ramoudt heeft de indruk dat de bevolking van Oekraïne terdege educatief geschoold is en dat er een enorm grote potentiële markt aanwezig is die echter veel te weinig gekend is in het Westen.

De heer Didier Ramoudt verwijst naar de geschiedenis van deze staat en meer bepaald naar het interbellum toen Stalin gepoogd heeft de Oekraïners uit te hongeren : zeven miljoen mensen waren daarvan het slachtoffer.

Hij pleit voor nauwere relaties met Oekraïne. Dat is de ondertoon van deze resolutie.

Eerst en vooral is het potentieel aanwezig. Men wordt bovendien geconfronteerd met economische vluchtelingen die naar het Westen emigreren. Hij vindt het voor Vlaanderen een opdracht om in Oekraïne een voortrekkersrol te spelen om ter

plaatsse werkgelegenheid te scheppen om zo deze emigratie te stoppen.

Uit zeer recent cijfermateriaal in verband met de import en export tussen België en Oekraïne concludeert het lid dat Vlaanderen 80 % van deze import en export voor zijn rekening neemt.

Hij stelt wel vast dat als men de jaren 2001 en 2002 vergelijkt, er zich schijnbaar een negatieve evolutie aftekent. Terwijl België voor die periode evolueert naar een negatieve handelsbalans is dat voor Nederland in dezelfde periode een veel positievere evolutie : zowel de export naar als de import van Oekraïne stijgen spectaculair. De heer Didier Ramoudt stelt zich vragen bij deze negatieve evolutie : heeft dit te maken met het stellen van andere prioriteiten ?

Het is de bedoeling van dit voorstel van resolutie om het enorme potentieel dat in een westers gericht land als Oekraïne aanwezig is, op middellange termijn te dynamiseren. Het lid verwijst naar een Europees-Oekraïense summit in de zomer in Kopenhagen waar in het bijzijn van Solana, Prodi en de president van Oekraïne een aantal belangrijke verklaringen werden gedaan. Zo is men het er volmondig over eens dat Oekraïne zeer ernstige inspanningen levert om de budgetcontrole rond te krijgen, de inflatie te beperken en zijn handelsbalans in evenwicht te krijgen. De heer Didier Ramoudt benadrukt dat er werkelijk sprake is van een positieve evolutie en dringt aan dat Vlaanderen de boot niet zou missen.

In dit voorstel van resolutie wordt dan ook in een tiental punten gepleit voor acties vanuit de Vlaamse regering naar Oekraïne. Het lid somt deze tien punten op en licht deze desiderata omstandig toe.

– *Tussenkoms van de heer Jan Loones*

De heer Jan Loones sluit zich als mede-indiener aan bij het pleidooi van de heer Didier Ramoudt. Hij benadrukt dat hijzelf verwantschap voelt met de volkeren van de vroegere “oostlanden”. Hij voelt het verzet tegen een verdrukker, hij onderkent de taalgevoeligheden (het Oekraïens versus het Russisch) en de enorme drang om aan te sluiten bij het Westen.

Het lid pleit principieel, vanuit de idee van culturele verwantschap, voor nauwere relaties met Oekraïne.

II. Bespreking

– *Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint*

De heer Patrick Hostekint wenst zich aan te sluiten bij de lofbetuigingen voor de heer Didier Ramoudt, hoofdindieners van dit voorstel van resolutie. Hij vindt het positief dat een werkbezoek van een commissie resulteerde in een concreet voorstel van resolutie.

Spreker is het eens met het inhoudelijke van deze resolutie : men kan niet tegen nauwere internationale relaties zijn tussen Vlaanderen en Oekraïne omdat dit ook positieve handelsresultaten kan opleveren.

Hij heeft wel problemen met de perceptie als zou er vroeger tussen Vlaanderen en Oekraïne niets gebeurd zijn. Hij verwijst naar het algemeen en gemengd samenwerkingsakkoord met Oekraïne dat dateert uit 2000 en dat met de federale overheid, Wallonië en het Brussels Gewest werd afgesloten. Dat akkoord biedt voldoende ruimte om alle relaties te intensifiëren waarvoor Vlaanderen bevoegd is (onderwijs, vorming, milieu, ...). Er is bovendien in 2000 in deze commissie een BLEU-akkoord goedgekeurd ter bescherming van de investeringen. Er zijn dus volgens hetzelfde lid voldoende instrumenten aanwezig om de relaties met Oekraïne te intensifiëren.

Hij is het er volmondig mee eens dat Oekraïne over een aantal belangrijke troeven beschikt : 48 miljoen inwoners, een lage inflatie en een affiniteit met West-Europa. Er is bovendien een culturele en historische band tussen Oekraïne en Vlaanderen. Op de vraag waarom er dan niet geopteerd werd voor een exclusief samenwerkingsakkoord tussen Oekraïne en Vlaanderen, is de heer Patrick Hostekint van oordeel dat dit te maken heeft met de prioriteiten die Vlaanderen in Centraal- en Oost-Europa heeft gelegd. Men kan niet overal aanwezig zijn ; er zijn vooral samenwerkingsakkoorden opgesteld met de landen die nu toetreden tot de EU.

Het lid concludeert dat hij zich volledig achter de inhoud van dit voorstel van resolutie kan scharen maar hij is wel van oordeel dat de bestaande akkoorden volledig moeten uitgeput worden. De minister moet toezien dat die instrumenten voldoende worden aangewend.

– *Tussenkoms van de heer Miel Verrijken*

De heer Miel Verrijken maakt een aantal cultuur-historische beschouwingen omtrent Oekraïne. Hij refereert aan de historische banden tussen Vlaanderen en Oekraïne, de natuurlijke rijkdom van Oekraïne (de graanschuur en de zwarte aarde), het uitmoorden van 7 miljoen Oekraïners door de communisten en de cultuurhistorische banden in het verleden tussen de Nederlanden en Oekraïne. Hij vraagt eveneens aandacht voor het lot van 10 miljoen Polen in het westen van Oekraïne die rooms-katholiek zijn en enorm verdrukt worden.

Hetzelfde lid verklaart dat zijn fractie voluit het voorliggende voorstel van resolutie zal steunen.

– *Tussenkoms van de heer Frans Ramon*

De heer Frans Ramon verklaart dat zijn fractie het inhoudelijk eens met dit voorstel van resolutie dat eigenlijk een versterking is van de bestaande verdragen die reeds mogelijkheden boden.

Hij vraagt wel aandacht voor de problematiek van de nasleep van de Tsjernobyl-ramp. Er zijn nog steeds enorme problemen om die ramp onder controle te krijgen. Daaraan moet ook aandacht worden geschonken. Oekraïne is dus niet uitsluitend een paradijs maar kent vele serieuze problemen. Naast milieuproblemen is er het probleem van de werkloosheid die blijft stijgen. Ook vanuit sociaal oogpunt kan men bezwaarlijk van een paradijs spreken.

– *Tussenkoms van de heer Freddy Sarens*

De heer Freddy Sarens verklaart dat zijn fractie zich ook schaart achter het inhoudelijke van dit voorstel van resolutie.

Hij verwijst wel naar het vroegere bestaande samenwerkingsakkoord op het vlak van onderwijs tussen Vlaanderen en Oekraïne dat vooral door voormalig Onderwijsminister Luc Van den Bossche werd gepromoot en dat in het kader van tewerkstelling en vorming vooral gericht was naar technisch onderwijs, beroepsonderwijs en ingenieursvorming. Dit akkoord is blijkbaar dode letter geworden. De spreker is daarover verwonderd.

– *Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau*

Ook de heer Stefaan Platteau sluit zich aan bij deze resolutie en herinnert aan het rijke welvarende verleden van Oekraïne (graanschuur van Euro-

pa en de beroemde zwarte aarde). Hij verwijst eveneens naar de culturele verwantschap tussen Vlaanderen en Oekraïne en in het bijzonder naar de Oekraïner Samosko, laureaat van de Koningin Elisabethwedstrijd, die thans verbonden is aan de muziekacademie van het Vlaams-Brabantse Dilbeek. Hij pleit eveneens voor intensere relaties met Oekraïne.

– *Tussenkomst van de heer Luc Van den Brande*

De heer Luc Van den Brande verklaart dat in het kader van de samenwerkingsakkoorden met Centraal- en Oost-Europa de focus vooral ligt op de nakende toetreding op 1 mei 2004 van een tiental toetreders tot de EU. De finaliteit van de indieners staat los van dit focusbeleid. Het gaat hier in essentie om handelsrelaties. Hetzelfde lid kan zich daar in terugvinden. Hij wenst wel de dimensie te verbreden en verwijst naar de associatieverdragen en de BLEU-overeenkomsten die werden goedgekeurd. In al deze overeenkomsten is steeds aandacht gevraagd voor het democratische element. De heer Luc Van den Brande verklaart dat er een grote bevraging is over het democratische systeem aan sich van Oekraïne. Men kan niet van een parlementaire democratie spreken, eerder van een presidentiële democratie waar het parlement samengesteld is uit een voorafname van de presidentiële partijen. Er is vooral internationale kritiek en discussie t.a.v. de opstelling van de huidige president.

Hetzelfde lid is trouwens van oordeel dat de evolutie naar een democratie in Oekraïne zeker nog niet tot een bevredigend niveau is gekomen, ondanks de verklaringen van de huidige president. Er is geen vooruitgang, men evolueert wel duidelijk in de richting van een pro-westerse koers, vooral met het oog op sterkere handelsbetrekkingen. De uitvoering en de implementatie van de wetgeving laten echter heel veel te wensen over. Zo stellen de justitiële waarborgen en de vrijheid van de pers reuzegrote problemen. Er is de nog steeds niet opgehelderde verdwijning van een aantal journalisten en de positie van de procureur-generaal is nog steeds niet duidelijk. De heer Luc Van den Brande wenst dan ook dat deze Commissie die bevoegd is voor Buitenlandse en Europese aangelegenheden ook aandacht heeft voor de algemene democratische dimensie, hoezeer ook handelsrelaties belangrijk zijn.

De heer Luc Van den Brande wenst bijzonder de aandacht te vestigen op het gegeven dat er ook internationaal vragen worden gesteld omtrent de organisatie van de laatste parlementsverkiezingen in Oekraïne. Hij waarschuwt om uitdrukkelijk alert te

zijn voor deze democratische gevoeligheden en wenst onder geen enkel beding dat Vlaanderen zou geïsoleerd geraken van de benadering en de evaluatie van de internationale gemeenschap. Hij is dan ook verwonderd dat er in de toelichting bij dit voorstel van resolutie niet verwezen wordt naar die benadering.

– *Repliek van de heer Didier Ramoudt*

De heer Didier Ramoudt repliceert dat initieel de indieners zinnens waren de resolutie te verbreden, maar uiteindelijk toch vanuit de invalshoek van de competentie van de Commissie voor Economie geopteerd hebben voor de voorliggende benadering van de handelsrelaties. Hij is het wel eens met de analyse van de heer Luc Van den Brande die terecht waarschuwt voor de internationale context. Het lid is echter van oordeel dat er recent op het terrein veel in de positieve zin aan het wijzigen is. Ook op vlak van de persvrijheid is er een positieve evolutie waar te nemen.

– *Standpunt van de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting*

Minister Jaak Gabriels sluit zich aan bij de bekommernissen van voorzitter Luc Van den Brande over het democratisch gehalte van de landen waarmee relaties worden aangegaan. Dit betekent niet dat telkens met het verwijtend vingertje wordt gezwaaid, maar deze zorg moet wel geuit worden, zelfs in officiële contacten.

De minister verklaart dat dit voorstel van resolutie op het juiste moment komt. Hij verwijst naar zijn bezoek enkele maanden terug in Hongarije waar hij een bedrijvencentrum vlakbij de grens met Oekraïne – en dat mee door Vlaanderen wordt betaald – opende. De druk op de buitengrenzen van de EU moet afnemen door initiatieven te ontwikkelen in de aangrenzende landen zoals Oekraïne. Vanaf 2004 komen er budgetten vrij in het kader van een aantal contracten die dan aflopen.

De minister vermeldt dat er nu reeds contacten zijn met de ambassade van Oekraïne en de Kamers van Koophandel, en dat zijn administratie Buitenlands Beleid ter voorbereiding van projecten die aanvangen m.i.v. 1 januari 2004 een strategie uittekent. De minister engageert zich om de FIT-strategie voor Centraal- en Oost-Europa in september a.s. in het Vlaams Parlement te presenteren.

Voor de intensieve contacten op vlak van onderwijs verwijst de minister naar de bevoegde Onder-

wijsminister. Hij suggereert om rechtstreeks deze aangelegenheid aan te kaarten in de Commissie voor Onderwijs.

In verband met feiten en cijfermateriaal wenst de minister toch een recente stand van zaken te schetsen. Oekraïne is een land met 49,5 miljoen inwoners ; het is het grootste land van Centraal- en Oost-Europa na Rusland. Oekraïne is de laatste jaren gestart met een economische herstructurering, de markt lijkt stabiel, de groei van de economie meer gegarandeerd. De Economist Intelligence Unit voorspelt voor het jaar 2003 een BBP-groei van 4,5 %, voor 2004 zelfs 5 %.

De Vlaamse uitvoer naar Oekraïne doet het bijzonder goed. In 2000 registreerden we reeds een aangroei van bijna 36 % en vorig jaar kwam daar nog eens 30,12 % bij. Sedert 1996 is de Vlaamse export richting Oekraïne verdubbeld. In 2001 voerde Vlaanderen voor 226,09 miljoen euro uit. Dat jaar is het aandeel van de Vlaamse uitvoer gestegen tot 84,63 %.

Uit de statistieken voor de eerste negen maanden van 2002 blijkt dat de Vlaamse uitvoer naar Oekraïne sterk blijft stijgen (+ 20,29 %). Oekraïne klimt daarmee naar de 40ste plaats als exportmarkt van Vlaanderen.

Export Vlaanderen heeft 9.356 bedrijven in haar contractbeheer waarvan er 697 exporteren naar of geïnteresseerd zijn in export naar Oekraïne. Het aantal aanvragen voor adressen en marktonderzoek dat Export Vlaanderen ontving in de periode van 1996 tot 2001, is gestegen van 29 in 1996 tot 95 in 2001 :

1996	29 aanvragen
1997	31 aanvragen
1998	25 aanvragen
1999	29 aanvragen
2000	64 aanvragen
2001	95 aanvragen

De daling in 1998 en 1999 is wellicht een gevolg van de Russische crisis van 1998. Ondanks deze terugval, is de interesse over een periode van 6 jaar gegroeid met meer dan 227 %.

Het aantal goedgekeurde dossiers voor financiële steun m.b.t. Oekraïne in de periode 1999-2003 bedraagt :

1999 :	2 toekenningen, voor een totaal bedrag van € 3.222,62
2000 :	4 toekenningen, voor een totaal bedrag van € 15.728,84
2001 :	9 toekenningen, voor een totaal bedrag van € 52.850,56
2002 :	14 toekenningen, voor een totaal bedrag van € 22.743,84
jan 2003 :	2 toekenningen, voor een totaal bedrag van € 4.425,00

Het is geen gemakkelijke markt. Onze bedrijven die internationaal wensen te ondernemen in Oekraïne moeten dan ook ondersteuning en begeleiding krijgen. Onze handelssecretaris in Kiev verleent voortdurend die steun aan individuele bedrijven. De laatste groepsactie dateert van juni 2000. De minister vindt dat de tijd rijp is om de handelsrelaties aan te wakkeren en vindt het opportuun een groepsbezoek te organiseren. Vandaar dat de minister van 29 september tot 3 oktober 2003 een handelsmissie naar Oekraïne organiseert. De minister neemt zich voor om ook een delegatie van Vlaamse parlementsleden mee te nemen op deze missie.

Vooral bedrijven actief in de sectoren bouw materiaal, textiel en uitrusting voor voedingsnijverheid hebben heel wat mogelijkheden in Oekraïne.

De minister verstrekt volgende cijfers omtrent de import en de export :

1. <u>Import</u> uit Vlaanderen (2001) : € 226,09 miljoen (43 ^{ste} exportmarkt)	
2. Aandeel van Vlaanderen in de Belgische <u>uitvoer</u> naar Oekraïne :	
1997	70,27 %
1998	80,60 %
1999	83,05 %
2000	84,01 %
2001	84,63 %

3. De Vlaamse uitvoer naar Oekraïne :

De Vlaamse uitvoer naar Oekraïne doet het bijzonder goed. In 2000 registreerden we reeds een aangroei van bijna 36 % en vorig jaar kwam daar nog eens 30,12 % bij. Sedert 1996 is de Vlaamse export richting Oekraïne verdubbeld. In 2001 voerde Vlaanderen voor 226,09 miljoen euro uit. Dat jaar is het aandeel van de Vlaamse uitvoer gestegen tot 84,63 %.

Uit de statistieken voor de eerste negen maanden van 2002 blijkt dat de Vlaamse uitvoer naar Oekraïne sterk blijft stijgen (+ 20,29 %). Oekraïne klimt daarmee naar de 40ste plaats als exportmarkt van Vlaanderen met een aandeel van 0,14 % in de totale Vlaamse uitvoer. Het aandeel van Vlaanderen in de Belgische export daalt lichtjes naar 82,77 %.

4. Bilaterale handelsbalans België-Oekraïne

De sterk gestegen uitvoer heeft er voor gezorgd dat het traditionele overschot op de handelsbalans in 2001 is opgelopen tot 140 miljoen euro.

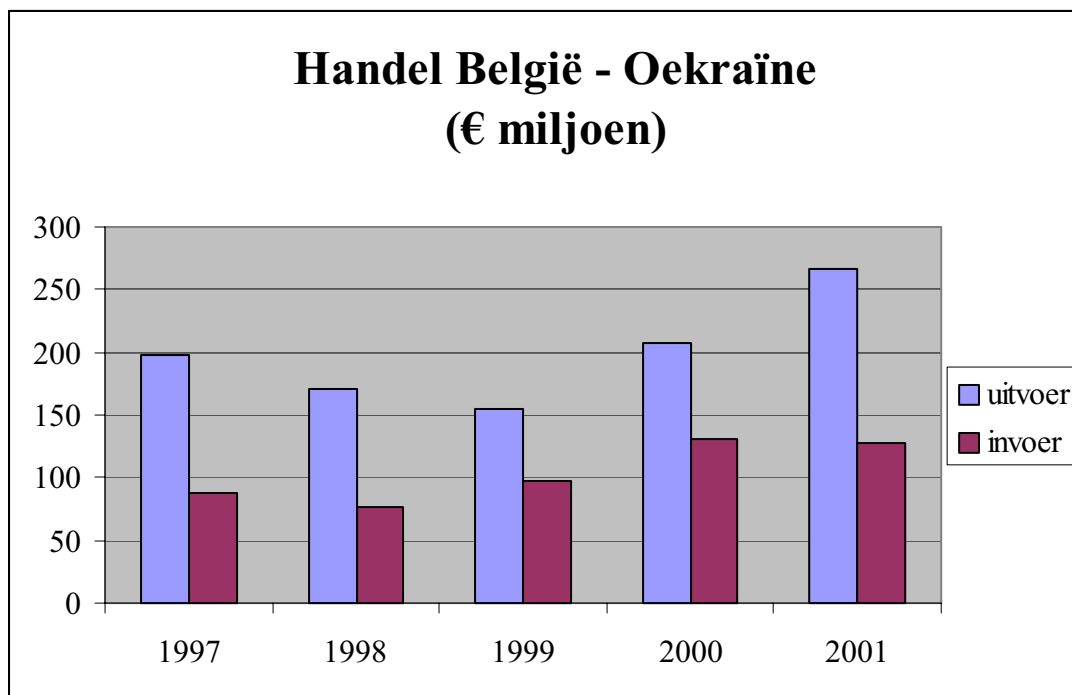
In miljoen EUR	Export	var in %	Import	Var in %	Handelsbalans
1997	198		87		111
1998	170	-14,17	77	-11,32	93
1999	154	-9,41	97	25,97	57
2000	207	34,36	131	34,73	76
2001	267	28,68	127	-2,95	140

De belangrijkste door België uitgevoerde producten naar Oekraïne (in 2001) zijn :

- diamanten (11,01 %)
- machines en mechanische werktuigen (10,29 %)
- kunststof en toepassingen (10,00 %)
- tapijten (8,32 %)
- machines en mechanische werktuigen (10,29 %)

Na de sterke invoerstijging in 2000 (+ 33,70 %), moest de Belgische invoer vorig jaar lichtjes inleveren (- 2,95 %). De invoer uit Oekraïne bedroeg 127 miljoen euro. Daarmee is Oekraïne de 63ste leverancier van België, goed voor 0,06% van onze totale invoer.

De voornaamste door België uit Oekraïne ingevoerde producten zijn (2001) :

- edelstenen en edele metalen (26,26 %) ;
- gietijzer, ijzer en staal (17,41 %) ;
- minerale brandstoffen (12,52 %) ;
- koper en toepassingen (12,43 %) ;
- oliehoudende zaden en vruchten (8,98 %).

III. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt unaniem met 13 stemmen goedgekeurd.

De verslaggever,

De voorzitter,

De cijfers voor de eerste tien maanden van 2002 tonen een verdere forse groei van onze export met 30,1 %. Ook de invoer neemt toe, zij het veel minder spectaculair : +5,1 %. Het overschot op de handelsbalans is na 10 maanden dan ook reeds opgelopen tot 95,79 miljoen euro.

Louis BRIL

Luc VAN DEN BRANDE

De minister besluit dat dit voorstel van resolutie op tijd komt.

– *Repliek van de heer Didier Ramoudt*

De hoofdindienster wenst de minister en de collega's te danken voor hun positieve inbreng en de updating van het cijfermateriaal. Hij wenst ook de vergelijking te maken met de evolutie in de cijfers van de handelsbetrekkingen van de ons omringende landen met Oekraïne.